

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
ju.registrator@regeringskansliet.se

Betänkande SOU 2015:25 En ny säkerhets- skyddslag

Transportstyrelsen har anmodats att besvara rubricerad remiss.

Sammanfattning

Transportstyrelsen tillstyrker förslaget i betänkandet och ser generellt positivt på att myndigheten bl.a. får ett utökat, och därmed samlat, bemyndigande inom luftfartsskydd, sjöfartsskydd och hamnskydd, med undantag för beslut om säkerhetsklass för bevakningspersonal. Det utökade bemyndigandet innebär dock att det finns ett behov av att ändra hantering och ansvar för värdering av information som framkommer vid registerkontroll av skäl som beskrivs nedan. Myndigheten har även några ytterligare synpunkter som lämnas nedan.

Transportstyrelsens synpunkter

- Transportstyrelsen anser att Säkerhetspolisen istället för Transportstyrelsen bör ansvara för att värdera de uppgifter som eventuellt förekommer i samband med en registerkontroll. Säkerhetspolisen ska därtill fatta beslut om en registerkontroll är godkänd eller ej i förhållande till personer som omfattas av krav på säkerhetsprövning inom den civila luftfarten, sjöfarten samt hamnar och hamnanläggningar (förslag till säkerhetsskyddslag 3 kap. 14 §).

De verksamhetsutövare inom luftfart som omfattas av krav på säkerhetsprövning enligt EU-lagstiftningen är exempelvis flygplatser, flygföretag, speditörer som hanterar flygfrakt, kända avsändare av flygfrakt, cateringföretag osv. Den information som Transportstyrelsen hanterar/utredde efter genomförd registerkontroll enligt §14 SäkL berör i de allra flesta fallen inte myndighetens egen personal, utan personer som är anställda inom dessa verksamheter.

De utredningar som utförs när information förekommer i registren, eller vid s.k. spontanutfall, kräver särskild kompetens och utförs idag av två inspektörer som speciellt utbildats för detta. Utredningar kan omfatta bl.a. kontakter och möten med registerförda personer eller berörda arbetsgivare (förslag till säkerhetsskyddsförordning 5 kap. 3§). Dessa utredningar passar, enligt Transportstyrelsens uppfattning, inte in i en luftfartsmyndighets normala verksamhet och förefaller vara mer naturligt kopplat till Säkerhetspolisens kompetens- och arbetsområde. Utöver de vanliga ärendena förekommer också att registerinformation lämnas ut från Säkerhetspolisen med instruktioner att den inte får kommuniceras med arbetsgivaren, eller den person som ansökan gäller, och det är vanligen då personer förekommer i spanings- eller misstankeregistren. I princip är det omöjligt för Transportstyrelsen att hantera ärendet, då myndigheten inte kan göra en utredning och är förhindrad att fatta ett formellt beslut eftersom myndigheten inte får kommunicera information om berörda personer. Det finns följaktligen inte förutsättningar att hantera dessa situationer på ett rättssäkert sätt.

Denna typ av utredningar kommer att bli betydligt fler i samband med att bemyndigandet att fatta beslut om registerkontroll nu även utökas till hamn- och sjöfartsskydd.

Transportstyrelsen anser, utifrån skälen som angivits ovan, att det är angeläget att den nuvarande ordningen ändras och att Säkerhetspolisen övertar ansvaret för att värdera de uppgifter som framkommer vid en registerkontroll samt fattar beslut om den är godkänd eller inte. Därefter kan Transportstyrelsen meddela arbetsgivaren/personen som berörs av resultatet från registerkontrollen.

- Betänkandet föreslår att Transportstyrelsen övertar ansvaret för beslut om säkerhetsklass för bevakningspersonal som avses 26 § säkerhetsskyddsförordningen, en uppgift som idag sköts av polismyndigheten (sidan 419 i betänkandet). Transportstyrelsen anser att en överföring av denna uppgift till Transportstyrelsen inte är att föredra av praktiska skäl.

Idag hanterar Transportstyrelsen ansökningar om registerkontroll för sådan personal som tänkt tjänstgöra vid flygplatser. Betänkandets motiv för att Transportstyrelsen även skulle hantera beslut om säkerhetsklass och ansökan om registerkontroll för bevakningspersonal inom sjöfart är att ”Det skulle även kunna röra sig om samma personer med olika tjänstgöringsställen.” Transportstyrelsen anser att det är osannolikt att så är fallet. Dessutom, så utfärdar Polismyndigheten föreskrifter för, och

ansvarar för förordnande samt genomför utbildningar av, sjöfarts- och hamnskyddskontrollanter (RPSFS 2009:21). Att Transportstyrelsen skulle få uppgiften att placera dessa personer i säkerhetsklass ses som opraktiskt och är enbart en administrativ börda för de båda myndigheterna samt den sökanden. Det är lämpligare att polismyndigheten beslutar om säkerhetsklass i samband med ansökan om sjöfarts- eller hamnskyddskontrollant samt utbildning som det är idag.

- Det bör förtydligas i förslag till säkerhetsskyddsförordningen 1 kap. 4 §, 2 st. 2 pkt, att Transportstyrelsen även har myndighetsansvar för flygtrafiktjänst för civil och militär luftfart.
- Det är lämpligt att i förslag till säkerhetsskyddsförordning 9 kap. 2 §, förtydliga rollerna mellan Transportstyrelsen och Försvarmakten för de områden som har gemensam beröring i samband med meddelande om föreskrifter.
- För att likrikta språket mot den terminologi som Transportstyrelsen använder bör man ändra ”civil flygtransportverksamhet” till ”civil luftfart” i 1 kap. 4 §, samt i betänkandet avsnitt 21.2 sista stycket.
- Utredningen gör bedömningen att det utökade bemyndigandet och de utökade arbetsuppgifterna kommer att medföra marginella kostnadsökningar, men visar inte vad de baserar den bedömningen på. Transportstyrelsen kan dock konstatera att det kommer att behövas ytterligare resurser för de nya uppgifterna och därmed ökade kostnader.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningscheferna Ingrid Cherfils, Anna Elvkull, Katarina Fröberg, sektionschef Anna Oja, IT-säkerhetsansvarige Johan Eriksson, verksamhetsjurist Eva-Lotta Sandström och säkerhetsskyddsansvarige Jens Johanson, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef